

Det siger FOAs medlemmer om besparelser på ældreplejen

FOA undersøgte i perioden fra 27. maj til 7. juni 2011, hvilke besparelser medlemmerne oplever i ældreplejen. Undersøgelsen er foretaget via Forbundets elektroniske medlemspanel, Medlemspulsen. 1.807 medlemmer deltog i undersøgelsen, herunder 766, som arbejder i ældreplejen¹.

Undersøgelsen havde en svarprocent på 55. Medlemmerne er stillet flere spørgsmål fra tidligere undersøgelser af besparelser på ældreområdet fra maj og november 2010.

Undersøgelsens hovedresultater er:

- **Mindre tid til den enkelte opgave:** 7 ud af 10 ansatte i ældreplejen har i løbet af det seneste år fået mindre tid til den enkelte opgave. Men allerede sidste år oplevede de ansatte besparelser. For et år siden svarede mere end halvdelen (54 procent), at de inden for det seneste år havde fået mindre tid til den enkelte opgave.
- **Mindre omsorg og nærvær:** 6 ud af 10 ansatte i ældreplejen har i løbet af det seneste år fået mindre tid til omsorg og nærvær over for de ældre.
- **Ét bad om ugen:** 7 ud af 10 ansatte i ældreplejen svarer, at de ældre får ét bad om ugen. Kun to ud af ti ansatte svarer, at de ældre kan komme i bad flere gange om ugen. Når de ansatte husker to år tilbage, svarer dobbelt så mange (4 ud af 10), at de ældre dengang kunne få mere end ét bad om ugen.
- **Rengøring hver tredje uge:** Hvert fjerde medlem, som arbejder i hjemmeplejen, svarer, at de ældre i dag får gjort rent hver tredje uge. Kun 5 procent svarer, at de ældre får gjort rent hver uge. Når medlemmerne tænker to år tilbage, svarer næsten hver fjerde, at de ældre dengang fik gjort rent hver uge. Også på plejehjem er der blevet længere mellem rengøringen.
- **I hjemmeplejen** oplever næsten 6 ud af 10 af de ansatte, at der er mindre køretid mellem hvert besøg, og halvdelen af de ansatte oplever, at de ældre tildeles mindre hjælp fra kommunen end tidligere (ændret visitation).
- **På plejehjem** oplever mere end halvdelen af de ansatte, at der er mindre tid til ture og udflugter for de ældre, og der er også blevet færre aktiviteter i hverdagen.

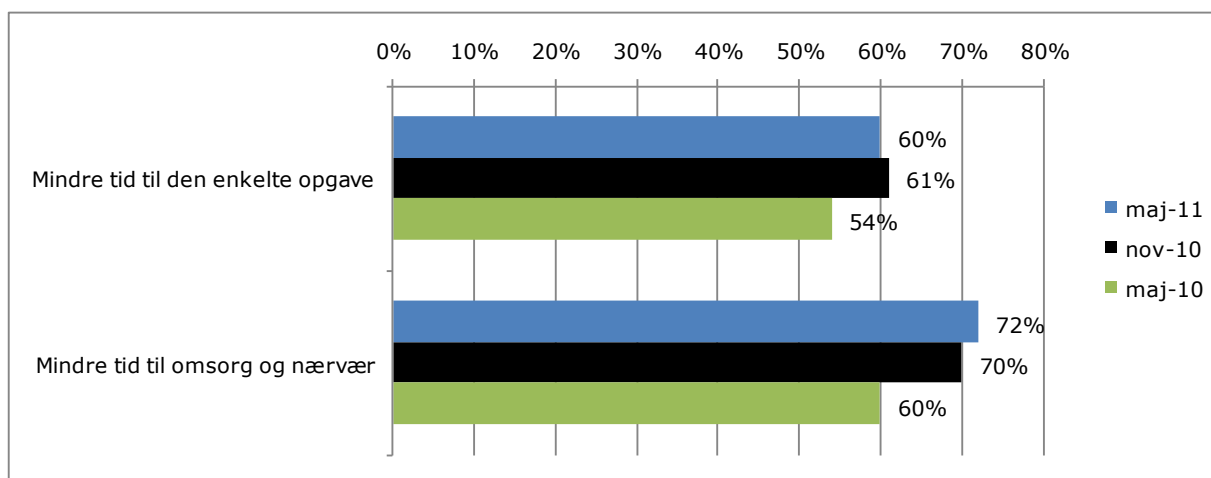
¹ Antallet af respondenter varierer fra figur til figur. Det skyldes, at spørgsmålene er stillet til forskellige målgrupper, og at resultaterne er vægtet efter sektor.

Mindre tid til opgaverne og mindre omsorg og nærvær

6 ud af 10 ansatte i ældreplejen svarer, at de inden for det seneste år har fået mindre tid til den enkelte opgave. Det viser figur 1, som også viser medlemmernes svar på samme spørgsmål i maj og november 2010. Allerede for et år siden oplevede mere end halvdelen (54 procent), at de havde fået mindre tid til den enkelte opgave.

7 ud af 10 ansatte, eller 72 procent, oplever, at de inden for det seneste år har fået mindre tid til omsorg og nærvær over for den enkelte ældre. Da medlemmerne blev stillet samme spørgsmål for et år siden, havde 60 procent af medlemmerne allerede oplevet, at der var blevet mindre tid til omsorgen end tidligere.

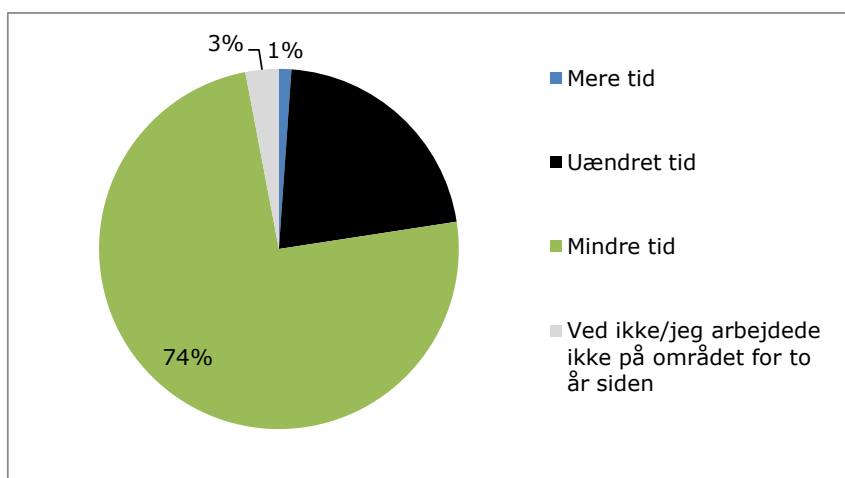
Figur 1. Har du oplevet nogle af følgende besparelser eller forringelser i servicen på dit område inden for det seneste år? Ansatte på ældreområdet. Svar fra maj 2010, november 2010, og maj 2011. (n=710 til 774)

3 ud af 4 medlemmer har fået mindre tid til den enkelte borger

74 procent eller 3 ud af 4 af de ansatte på ældreområdet har inden for de seneste to år oplevet at få mindre tid til den enkelte borger.

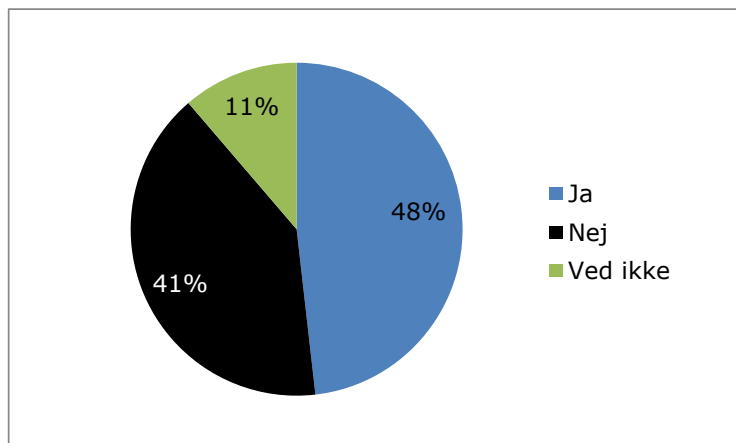
Figur 2. Oplever du, at du i løbet af de seneste to år har fået mere eller mindre tid til den enkelte borger? (n=710)

Vigtige opgaver bliver ikke løst

Næsten halvdelen af medlemmerne, eller 48 procent, oplever, at der er vigtige opgaver i hverdagen, som de ikke har mulighed for eller tid til at løse.

Figur 3. Er der vigtige opgaver på dit arbejde, som du ikke har mulighed og tid til at løse i hverdagen? (n=730)

Medlemmerne har kunnet beskrive, hvilke vigtige opgaver de må springe over i dagligdagen. Det gælder især dokumentationsopgaver:

"Jeg har ikke altid tid til at få vigtige medicinændringer dokumenteret og oprettet i medicinskema. Så det kan blive noget rod." (Social- og sundhedsassistent).

Mange beskriver, hvordan de mangler tid til nærvær og omsorg:

"Vi har ikke tid til at sidde ved aftensbordet, så beboernes aftensmad varer ca. 20 min. Hvor tit har man så kort tid i sit eget hjem?" (Social- og sundhedshjælper)

Flere beskriver også, at et stigende antal demente borgere giver mere uro:

"Vi har fået flere udadreagerende ældre og demente, men vi er ikke blevet bedre normeret. Derfor går der efterhånden meget tid fra de stille borgere, og alle bliver mere og mere forvirrede og utrygge." (Social- og sundhedsassistent)

Andre nævner, at besparelserne rammer de svage og døende ældre, dvs. det palliative arbejde:

"Omsorg og tid til at fordybe sig i en samtale med de ældre og deres pårørende er ganske enkelt umuligt. Døende ældre, som i "gamle dage" aldrig lå alene, de kan nu risikere at dø ensomme". (Social- og sundhedsassistent)

Flere beskriver, at de mangler tid til opfølgning og samarbejde – for eksempel i forhold til den ældres læge, pårørende eller kolleger imellem:

"Det er svært at få tid til at følge op på et sygeforløb, hvor der skal ringes til lægen, og svært at ringe til hjælpemiddelafdelingen, hvor man kun kan ringe mellem 8 og 9" (Social- og sundhedshjælper)

Andre nævner, at der mangler tid til forebyggelse, og det går ud over de ældres funktionsniveau:

"Jeg har ikke længere tid til at træne med de ældre, så de kan beholde et rørigt bevægeapparat. Heller ikke til at fortælle om sund mad." (Social- og sundhedshjælper)

Andre steder må man bruge bleer, fordi der ikke er tid til toiletbesøg:

”Der er ikke tid til samtaler, men kun håndgribelige opgaver, som mad medicin, toiletbesøg, afklædning og natning. Og så bruges der endda bleer i stor udstrækning for at mindske toiletbesøg.” (Social- og sundhedsassistent)

Et bad om ugen

De ansatte på ældreområdet er spurgt, hvor ofte de ældre generelt set har mulighed for at komme i bad i dag, og også, hvor ofte de ældre havde mulighed for at komme i bad for 2 år siden.

Figur 4 viser, at flere ældre i dag må nøjes med at komme i bad én gang om ugen.

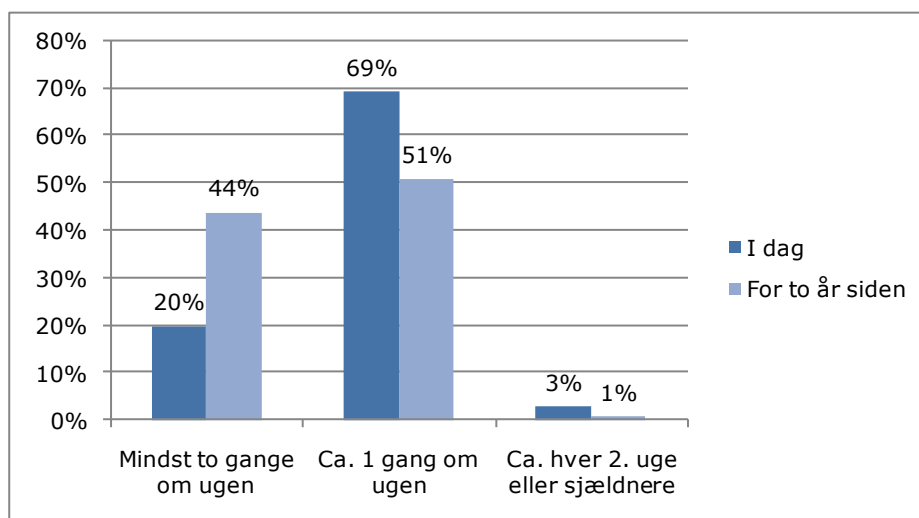
I dag svarer to ud af ti (20 procent), at de ældre kan komme i bad mindst to gange om ugen. Når medlemmerne husker to år tilbage, svarer dobbelt så mange (44 procent), at de ældre dengang havde mulighed for at komme i bad mindst 2 gange om ugen.

7 ud af 10 medlemmer svarer, at de ældre i dag må nøjes med et bad én gang om ugen (69 procent). Det var kun 5 ud af 10 for to år siden (51 procent).

Forskellene er statistisk signifikante. Et medlem har denne kommentar til sin besvarelse:

”Jeg har svaret, at beboerne kommer i bad en gang om ugen, men det er kun, hvis der ikke er sygdom. Er der sygdom, går der 14 dage imellem.” (Social- og sundhedsassistent)

Figur 4. Hvor ofte har de ældre generelt set mulighed for at komme i bad? Udviklingen inden for de seneste to år. Svar fra ansatte i ældreplejen (hjemmeplejen og plejecentre/plejehjem). ”Ved ikke”-svar er ikke indregnet². (n=654)

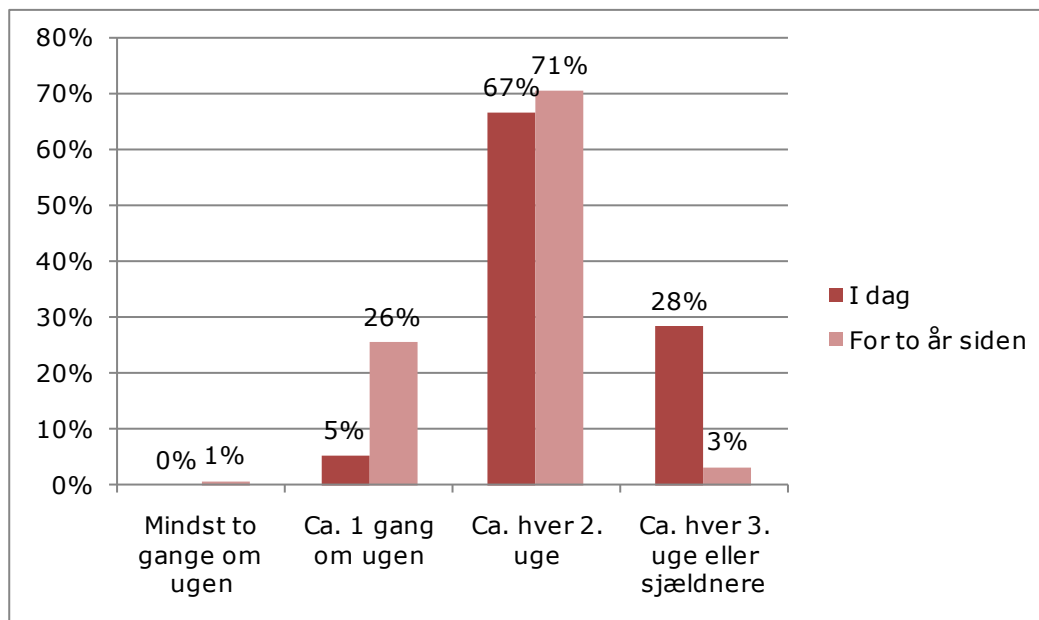
² Spørgsmålene lød: ”Prøv at tænke tilbage på den sidste måned på din arbejdsplads. Hvor ofte har de ældre generelt set haft mulighed for at komme i bad?” og ”Prøv at tænke tilbage på samme tidspunkt for to år siden. Hvor ofte havde de ældre generelt set mulighed for at komme i bad dengang?”

Også mindre rengøring til de ældre

De ansatte på ældreområdet er spurgt, hvor ofte de ældre generelt set har mulighed for at få gjort rent, og også, hvordan niveauet lå for 2 år siden.

Figur 5 viser svarene fra de ansatte i hjemmeplejen.

Figur 5. Hvor ofte har de ældre generelt set mulighed for at få gjort rent? Udviklingen inden for de seneste to år. Svar fra ansatte i hjemmeplejen. "Ved ikke"-svar er ikke indregnet³. (n=238)

5 procent eller én ud af 20 svarer, at de ældre på deres område i dag får gjort rent mindst én gang om ugen. Hver fjerde eller 26 procent af de ansatte svarer, at de ældre for to år siden kunne få gjort rent mindst én gang om ugen.

28 procent af medlemmerne svarer derimod, at de ældre i dag får gjort rent ca. hver 3. uge eller sjældnere. Det samme var kun tilfældet for 3 procent af medlemmerne for 2 år siden.

Forskellene er statistisk signifikante. Et medlem beskriver udviklingen sådan her:

"3 kvarter til en times rengøring hver 3. uge, er jo ingenting. Der er bare mere beskidt næste gang vi kommer." (Social- og sundhedshjælper)

På plejehjem og plejecentre ser udviklingen tilsvarende ud.

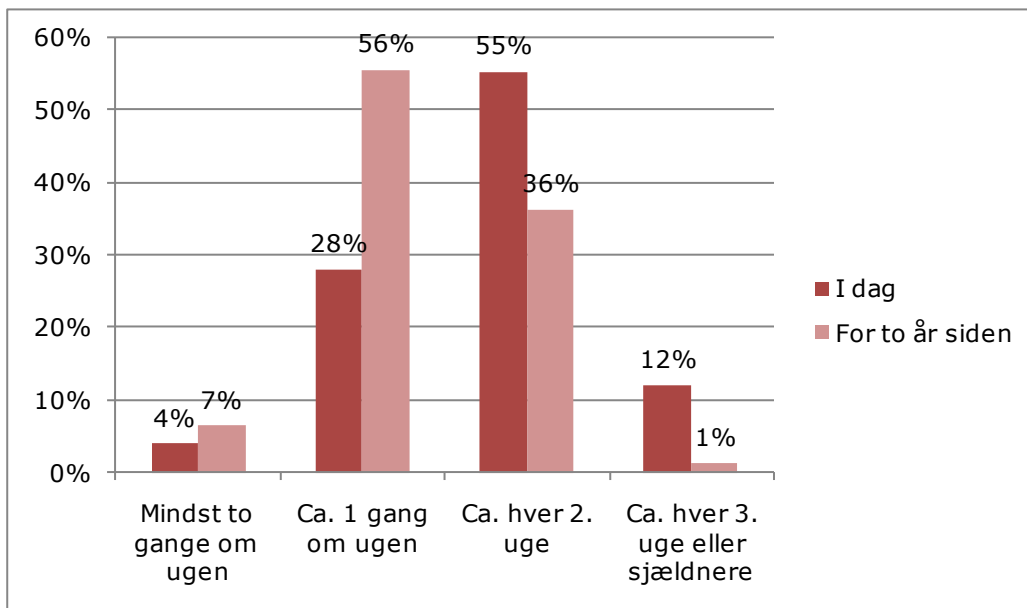
Halvdelen af medlemmerne (56 procent) svarer, at de ældre for to år siden kunne få gjort rent én gang om ugen. Kun 28 procent svarer, at det samme er tilfældet i dag.

55 procent svarer, at de ældre i dag kan få gjort rent hver 2. uge. Det var tilfældet hos 36 procent for 2 år siden.

12 procent af medlemmerne svarer, at de ældre på deres plejehjem i dag kun har mulighed for at få gjort rent ca. hver tredje uge. Det samme var kun tilfældet for 1 procent for 2 år siden. Forskellene er statistisk signifikante.

³ Spørgsmålene lød: "Prøv at tænke tilbage på den sidste måned på din arbejdsplads. Hvor ofte har de ældre generelt set haft mulighed for at komme i bad?" og "Prøv at tænke tilbage på samme tidspunkt for to år siden. Hvor ofte havde de ældre generelt set mulighed for at komme i bad dengang?"

Figur 6. Hvor ofte har de ældre generelt set mulighed for at få gjort rent? Udviklingen inden for de seneste to år. Svar fra ansatte på plejehjem/plejecentre. "Ved ikke"-svar er ikke indregnet⁴. (n=452)

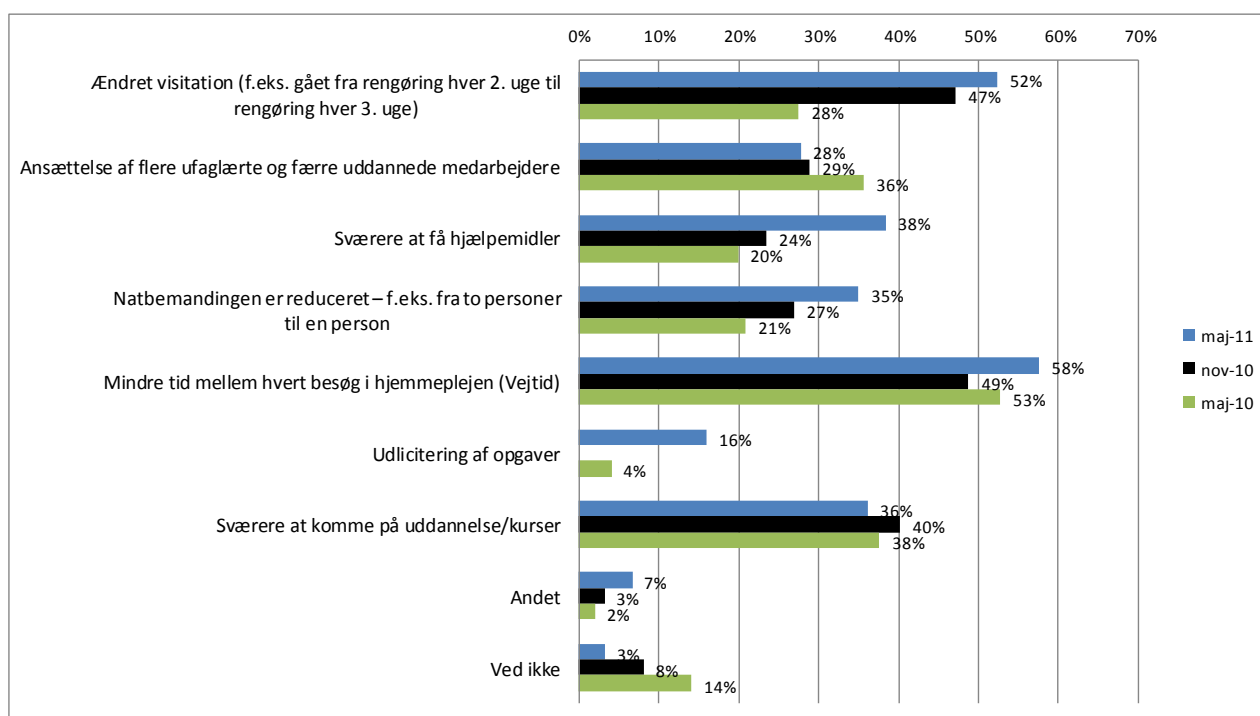
⁴ Spørgsmålene lød: "Prøv at tænke tilbage på den sidste måned på din arbejdsplads. Hvor ofte har de ældre generelt set haft mulighed for at komme i bad?" og "Prøv at tænke tilbage på samme tidspunkt for to år siden. Hvor ofte havde de ældre generelt set mulighed for at komme i bad dengang?"

Her oplever de ansatte i hjemmeplejen især, at der er sparet

De ansatte er spurgt, hvilke yderligere besparelser, de har oplevet det seneste år (figur 7). Det gælder især:

- Mindre tid mellem hvert besøg (vejtid) (58 procent).
- Ændringer i visitationen, så de ældre får mindre hjælp end tidligere (52 procent). Det er næsten en fordobling siden samme spørgsmål blev stillet i maj 2010.
- Det er blevet sværere at få hjælpemidler (38 procent)

Figur 7. Har du oplevet nogle af følgende besparelser eller forringelser i servicen på dit område inden for det seneste år? Ansatte i hjemmeplejen. Svar fra maj 2010, november 2010, og maj 2011. (n=265 – 280)

Her oplever de ansatte på plejehjem især, at der er sparet:

De ansatte er spurgt, hvilke yderligere besparelser, de har oplevet det seneste år (figur 8). Det gælder især:

- Færre udflugter og ture for de ældre (54 procent).

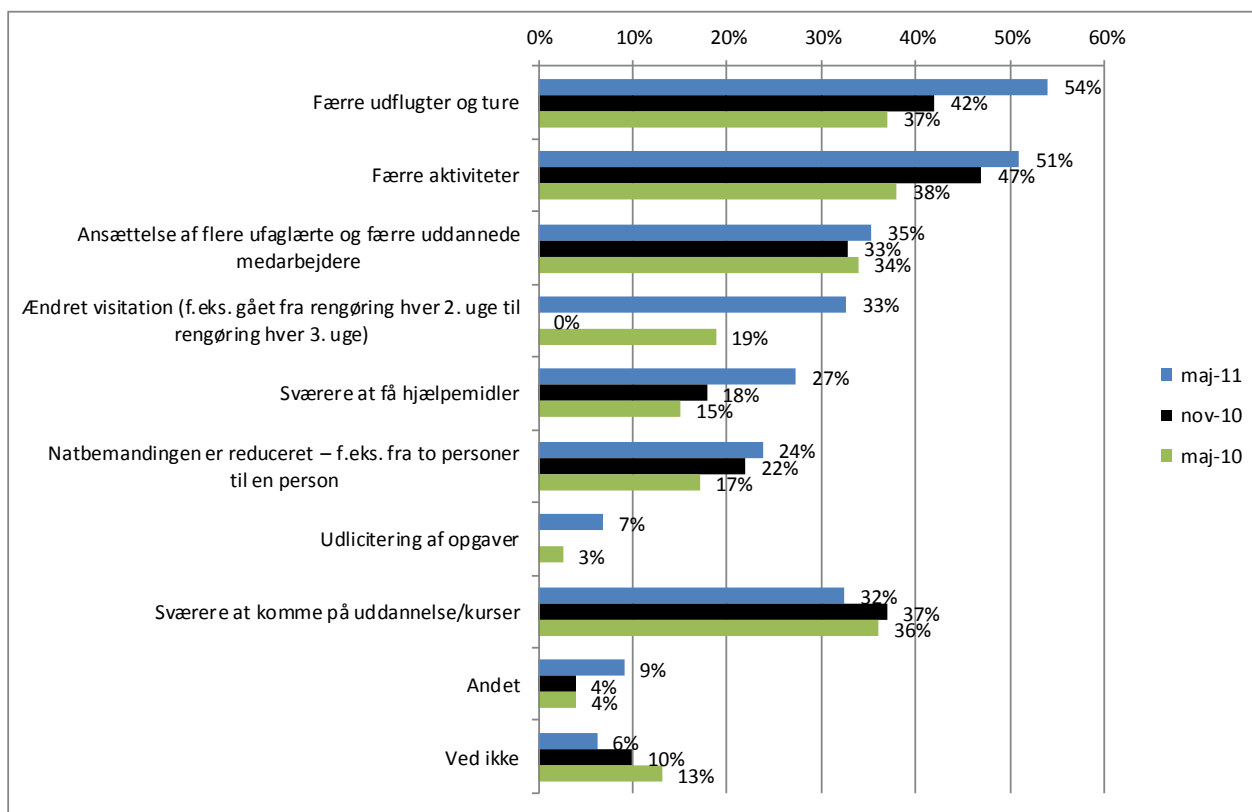
Samtidig oplever 17 procentpoint flere medlemmer besparelser på udflugter i 2011 sammenlignet med 2010.

- Færre aktiviteter for de ældre (51 procent).

Et medlem beskriver det sådan her: *"Jeg kan ikke længere tilbyde de ældre en gåtur med kørestolen, men må parkere dem i gårdhaven. En reel spadseretur er nu op til de pårørende eller frivillige"*. (Social- og sundhedsassistent)

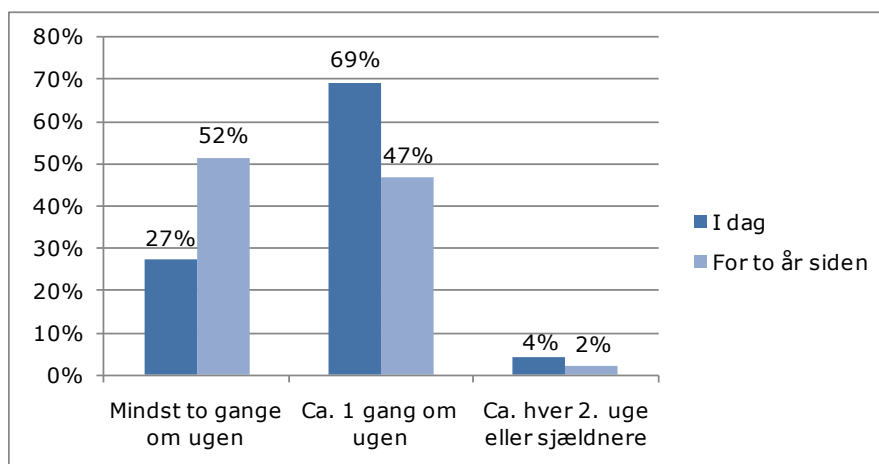
- Ansættelse af flere ufaglærte i forhold til uddannede (35 procent).

Figur 8. Har du oplevet nogle af følgende besparelser eller forringelser i servicen på dit område inden for det seneste år? Ansatte i plejehjem/plejecentre. Svar fra maj 2010, november 2010, og maj 2011. (n=442 – 465)

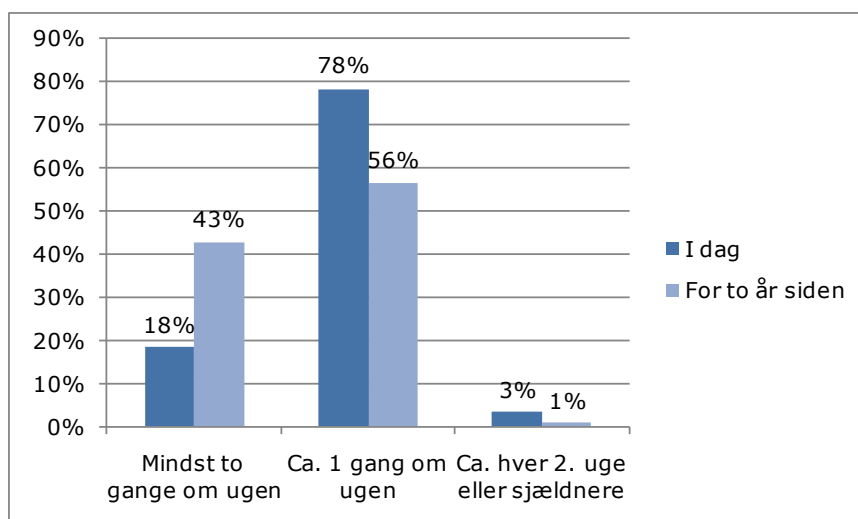

Bilag

Figur 9. De ældres muligheder for at komme i bad. Udviklingen inden for de seneste to år. Svar fra hjemmeplejen. "Ved ikke"-svar er ikke indregnet⁵. (n=225)

Figur 10. De ældres muligheder for at komme i bad. Udviklingen inden for de seneste to år. Svar fra plejehjem/plejecentre. "Ved ikke"-svar er ikke vist⁶. (n=416)

⁵ Spørgsmålene lød: "Prøv at tænke tilbage på den sidste måned på din arbejdsplads. Hvor ofte har de ældre generelt set haft mulighed for at komme i bad?" og "Prøv at tænke tilbage på samme tidspunkt for to år siden. Hvor ofte havde de ældre generelt set mulighed for at komme i bad dengang?"

⁶ Spørgsmålene lød: "Prøv at tænke tilbage på den sidste måned på din arbejdsplads. Hvor ofte har de ældre generelt set haft mulighed for at komme i bad?" og "Prøv at tænke tilbage på samme tidspunkt for to år siden. Hvor ofte havde de ældre generelt set mulighed for at komme i bad dengang?"